

PAMÁTKOVÉ AKTUALITY

Nově prohlášené movité kulturní památky v letech 2009–2010

Movitých kulturních památek, jednotlivých i souborů, bylo v posledních dvou letech prohlášeno celkem 82. Převážná většina z nich však pochází ze soukromého majetku, jsou veřejnosti nepřístupné, a proto nebudou v tomto článku zmiňovány. Některé předměty navrhovaly k prohlášení naše přední instituce, světské i církevní, které se zabývají uměním a literaturou. Dva nejcennější předměty byly prohlášeny z popudu Strahovského kláštera. Další předměty z pražských kostelů a z interiérů obchodů v pražském centru byly navrženy jako celek Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm v hlavním městě Praze. Několik předmětů Rothmayerovy vily v Praze 6-Břevnově, jež je nyní v péči Galerie hlavního města Prahy, bude zpřístupněno až po restaurování objektu.

Datum, uváděné za názvem památky, značí nabytí právní moci prohlášení, které se v případě posledních dvou položek posunulo do ledna roku 2011. Výběrový seznam prohlášených movitých památek je řazen podle lokace (jednotlivé katastry, nacházející se v pražské památkové rezervaci, následují katastry nacházející se vně rezervace).

Soubor pěti podobizen farářů kostela Matky Boží před Týnem

prohlášeno 14. 1. 2011, č. ÚSKP 104208–104212

*Neznámí malíři, od 30. let 18. století po 20. léta 19. století; olej na plátně
Římskokatolická farnost u kostela Matky Boží před Týnem*

Ze souboru pěti podobizen farářů, dochovaných na faře kostela Matky Boží před Týnem, je nejstarší vyobrazení významného duchovního pražského baroka Jana Floriana Hammerschmida (1652–1735), historiografa, doktora teologie, nesídelního kanovníka vyšehradského i staroboleslavského. Z jeho bohaté publikační činnosti vyniká *Prodromus gloriae Pragenae* z roku 1723, vlastně jen úvod k rozsáhlé práci *Gloria Pragensis*, která však zůstala v rukopise. Ve frontispisu tohoto díla je podle kresby Jana Hiebla na mědirytině Michaela Rentze a Johanna Daniela de Montalegre zachycen farářův portrét, který se stal předlohou pro týnskou podobiznu a další, téměř identický portrét v majetku Národního muzea v Praze (obr. 1).

Válečná léta během prusko-francouzské okupace Prahy ve 40. letech 18. století značně poznamenala činnost dalšího faráře Kryštofa Vojtěcha Hubatia z Kotnova († 1746), který působil na několika farách a stal se též nesídelním kanovníkem vyšehradským a posléze děkanem vyšehradské kapituly, kde je dodnes dochována jeho další podobizna.

Třetím portrétovaným ze souboru je zřejmě farář Antonín František Veselý († 1798), jehož tvář se objevila poté, co restaurátorky sňaly mladší přemalbu s podobou faráře Václava Michaela Rokose (1765–1814). Farář Veselý získal doktorát filosofie a v roce 1748 se během svého působení v Odolené Vodě stal nesídelním kanovníkem na Vyšehradě. Jako týnský farář sepsal latinsky pamětihodnosti tohoto kostela. Po zvolení děkanem kapituly přesídlil v roce 1772 na Vyšehrad a v roce 1777 byl zvolen rektorem pražské univerzity.

Čtvrté plátno zobrazuje pravděpodobně faráře doktora Františka Václava Karla Michalovice († 1792) z rodiny Michaloviců z Kamsperka. Dříve, než nastoupil u Matky Boží před Týnem, působil jako farář na Proseku a u staroměstských kostelů sv. Martina ve zdi a Panny Marie na louži. Od roku 1772 byl nesídelním vyšehradským kanovníkem.

Pátá, nejslabší podobizna, zachycuje faráře Františka Crabata († 1828), doktora filosofie a teologie, který zprvu působil u sv. Jindřicha na Novém Městě v Praze. V roce 1814 byl zvolen nesídelním kanovníkem vyšehradským a přesídlil na týnskou faru, kde zůstal až do své smrti.

ČIŽINSKÁ 2011 — Helena ČIŽINSKÁ: Soubor podobizen farářů kostela Matky Boží před Týnem v Praze. In: Patrik LÍBAL / Martin PITRO (eds.), *Gorgoneion II. Sborník ing. arch. Jarmile Líbalové*. Praha 2011.

Obr. 1. Praha 1-Staré Město, fara kostela Matky Boží před Týnem. Podobizna faráře Jana Floriána Hammerschmida, olej na plátně, po roce 1735 (archiv NPÚ ÚOP v hl. m. Praze, K. Fink, 2008).

EKERT 1883 — František EKERT: Posvátná místa král. hl. města Prahy. Dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů a jiných pomníků katolické víry a náboženství v hlavním městě království Českého. Svazek I, Praha 1883.

RASLOVÁ/SKLENÁŘOVÁ 2005 — Jana RASLOVÁ / Marie SKLENÁŘOVÁ: Portrét Viléma Gewinera a portrét Václava Michaela Rokose. Závěrečná restaurátorská zpráva, archiv NPÚ ÚOP v hl. m. Praze, Praha 2005.

RASLOVÁ/SKLENÁŘOVÁ 2006 — Jana RASLOVÁ / Marie SKLENÁŘOVÁ: Portrét Ch. A. H. de Kottnova, týnského faráře. Závěrečná restaurátorská zpráva, archiv NPÚ ÚOP v hl. m. Praze, Praha 2006.

RASLOVÁ/SKLENÁŘOVÁ 2006 — Jana RASLOVÁ / Marie SKLENÁŘOVÁ: Portrét J. F. Hamerschmida, týnského faráře. Závěrečná restaurátorská zpráva, archiv NPÚ ÚOP v hl. m. Praze, Praha 2006.

SLAVÍK 2008 — Miroslav SLAVÍK: Závěsný obraz Portrét kněze. Restaurátorská zpráva, archiv NPÚ ÚOP v hl. m. Praze, Praha 2008.

Socha Krista z Božího hrobu z kostela sv. Haštala

prohlášeno 7. 1. 2011, č. ÚSKP 104207

*Ferdinand Maxmilián Brokof, 1716, polychromované dřevo
Římskokatolická farnost u kostela Matky Boží před Týnem*

Při úklidu kostela v roce 2007 byla náhodou nalezena více než sto let neznámá socha ležícího Krista z Božího hrobu, zatlučená v menze oltáře Sv. Kříže. Patří k souboru postav Kalvárie a Utrpení Kristova ze zmíněného oltáře. Soubor je připisován převážně Ferdinandu Maxmiliánu Brokofovi (1688–1731). Přímo za jeho práci jsou považovány postavy Panny Marie Bolestné a sv. Jana pod křížem a sousoší Krista podpíraného andělem v Getsemanské zahradě. Ukřížovaný Kristus je zřejmě mladším dílem, které nahradilo původní korpus. Ostatní sochy – zbičovaný Kristus u sloupu, Kristus nesoucí kříž a Kristus Trpitel vznikly v Brokofově dílně. Všechny tyto dřevorezby financoval mecenáš kostela staroměstský radní Jan Pavel Petsch v roce 1716. Řezba Krista z Božího

Obr. 2. Praha 1-Staré Město, kostel sv. Haštala, Haštalské náměstí. Socha Krista z Božího hrobu, Ferdinand Maxmilián Brokof, 1716 (foto P. Bašta, 2008).

hrobu je zcela mimořádným dílem Ferdinanda Maxmiliána Brokofa, které přímo vykazuje autorovo ovlivnění římským sochařstvím 2. poloviny 17. století, jmenovitě Gianlorenza Berniniho a jeho náhrobku blahoslavené Ludoviky Albertoni z kostela S. Francesco a Ripa z roku 1674 (obr. 2).

BAŠTA 2009 — Petr BAŠTA: Socha mrtvého Krista v hrobě v kostele sv. Haštala na Starém Městě pražském. Zprávy památkové péče 69, 2009, 32–35.

BLAŽÍČEK 1976 — Oldřich Jakub BLAŽÍČEK: Ferdinand Brokof. Praha 1976.

NAVRÁTIL 1861 — Karel NAVRÁTIL: Osudy kostela, fary a školy u sv. Haštala v Starém Městě Pražském. Praha 1861.

SLAVÍK 2010 — Miroslav SLAVÍK: Sousoší Kalvárie z kostela sv. Haštala v Praze 1. Restaurátorský záměr, archiv NPÚ ÚOP v hl. m. Praze, Praha 2010.

Soubor grafických listů univerzitních tezí (526 ks)

prohlášeno 29. 3. 2010, č. ÚSKP 103885, dne 25. 5. 2011 byl soubor zařazen do světového registru programu UNESCO Paměť světa

Různí autoři, mědiryty na papíře různých rozměrů, 17.–18. stol.

Národní knihovna, čp. 190/I, Praha 1-Staré Město, Klementinum

Jedná se o mědiryty, které sloužily jako dobové pozvánky na veřejnou obhajobu předem vybraných tezí, konanou na zakončení bakalářských nebo magisterských univerzitních studií. Tyto grafické listy

Obr. 3. Praha 1-Staré Město, čp. 190, Klementinum. Univerzitní teze s výjevem Oslavy sv. Tomáše Akvinského, Josef Klauber – Jan Klauber, Vídeň 1751 (foto © Národní knihovna, 2008).

vytvářeli vynikající evropští rytci, nejčastěji v Augsburgu, podle návrhů předních převážně pražských umělců 17. a 18. stol. Rozvoj a zánik tezí souvisí s rozmachem a zrušením jezuitského řádu, který se zasloužil o jejich největší rozšíření, i když střeoevropské prvenství náleží benediktinům v Salcburku v roce 1624. Sběrka univerzitních tezí v Národní knihovně, ohraničená léty 1637–1754, se vztahuje výhradně k budově Klementina, zachycuje příslušný úsek filosofického dobového názoru, informuje o profesorech, posluchačích a seznamuje nás s dobovým univerzitním ceremonielem. Soubor těchto tezí má pro svou kvalitu a rozsah naprosto výjimečnou hodnotu v celoevropském měřítku a Národní knihovna z tohoto důvodu iniciovala jeho prohlášení za kulturní památku a následné zapsání do Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO (obr. 3).

FECHTNEROVÁ 1984 — Anna FECHTNEROVÁ: Katalog grafických listů univerzitních tezí uložených ve Státní knihovně ČSR v Praze. 4 svazky, Praha 1984.

ČTK 2011 — ČTK: Tři z 238 položek v programu UNESCO Paměť světa jsou české. České noviny 26. 5. 2011, [www.ctk.cz].

Mobiliář lékárny U Zlatého hada – Praha 1-Staré Město, v domě čp. 417, Národní 35

prohlášeno 23. 2. 2010, č. ÚSKP 103834

Autor neznámý, 1832, 1906, 1984–1986; bukové dřevo, leštěná ořechová dýha, mosazný plech, mramor, sklo, porcelán

Soukromý majitel

Mobiliář této lékárny je nejstarším užívaným souborem v Praze. Lékárna byla původně založena apotékářem Augustinem v polovině 16. století v domě U Tří lvů čp. 587 na rohu Železné a Kožné ulice. V průběhu staletí několikrát změnila své majitele i sídlo. Nové zařízení pořídil v roce 1832 lé-

Obr. 4. Praha 1-Staré Město, čp. 417, officína lékárny U Zlatého hada, Národní 35. Neznámý truhlář, 1832, 1906, 1984–1986. Stav před adaptací (foto H. Černá, 2009).

kárník Josef Lederer, který ji přenesl do domu čp. 432 na nároží ulic na Perštýně a Ferdinandovy, dnešní Národní třídy. Teprve po přesídlení na dnešní místo v roce 1906 byl mobiliář upraven novými majiteli magistry Vladimírem Prácheňským a Alexandrem Barthem. Firma O. Piesch v nové officíně doplnila repozitoria jedinečným motivem pásů z ohýbaného dřeva, napodobujících kožené řemeny s dírkami a s mosaznými přezkami. Další úpravy proběhly v roce 1937, kdy byl zároveň instalován nový prosklený vstup do lékárny

navržený architektem Františkem Roithem, ale při zvětšení officíny v letech 1984–1986 byl tento portál opět odstraněn. Tára s intarzovaným Aeskulapovým hadem byla rozšířena restaurátorem Jiřím Vaňkem, který též vytvořil dva nové taburety a doplnil repozitoria. Nedílnou součástí officíny jsou ještě sloupkové hodiny a stojatky s malovanými štítky s motivem urobora, hada obtáčejícího vavříňové ratolesti a zahryznutého do svého ocasu na znamení nepřetržitého koloběhu života. Jsou dřevěné, skleněné, porcelánové (z porcelánek v Lokti a Březové) a hyalitové. V dubnu roku 2011 proběhla kolaudace dalšího rozšíření officíny, které navrhl architekt Michal Flašar v roce 2010. Restaurováním stávajícího nábytku a vytvořením nové táry a dvou krátkých nových regálů byl pověřen restaurátor Radovan Šulc (obr. 4).

BERMANOVÁ 2000 — Charlotta BERMANOVÁ: Lékárna U Zlatého hada. Příležitostný tisk ke Dni lékáren 15. 6. 2000, Praha 2000.

ČIŽINSKÁ 2001 — Helena ČIŽINSKÁ: Interiéry vybraných pražských lékáren od konce 19. století do 30. let 20. století. In: Martin KUBELÍK / Milan PAVLÍK / Josef ŠTULC (eds.), Historická inspirace. Sborník k poctě Dobroslava Líbala. Praha 2001, 43–46.

dd 1986 — dd: Had opět zve. Večerní Praha 8. 12. 1986, Praha 1986.

PEČEK 1944 — Břetislav PEČEK: Příspěvek k dějinám lékárny U Zlatého hada v Praze, Praha 1944.

ŠULC 2011 — Radovan ŠULC: Lékárna U Zlatého hada. Restaurátorská zpráva, NPÚ ÚOP v hl. m. Praze, RZ 252, 180/11, Praha 2011.

VANĚK 1986 — Jiří VANĚK: Lékárna U Hada. 1. etapa 1985, 2. etapa 1986. Restaurátorská zpráva, NPÚ ÚOP v hl. m. Praze, RZ 28K, 8649, Praha 1986.

Mobiliář obchodu Železářství a stavební kování Koula a syn – Praha 1-Staré Město, v domě čp. 928, Dušní 1

prohlášeno 3. 12. 2009, č. ÚSKP 103770

Autor neznámý, 1937; mořené dřevo, železo, litina

Soukromý majitel

Zařízení prodejny, které vzniklo v roce 1937, je naprosto unikátní svým dochováním na místě a nepřetržitým provozováním do dnešní doby rodinou Koulů. Sestává z regálů se skříňkami, žebříků, prodejního a pomocného pultu, přepážky oddělující prodejnu od kanceláře, amerického psacího stolu s roletovým uzavíráním s kreslem, židlemi značky Thonet, regálů a kamen v suterénu, stroje na výrobu patentních klíčů, svěráku, vah a litinového lihového vařiče (obr. 5). Jako součást nemovitosti, rovněž památkově chráněné, lze obdivovat i výkladce s původním vstupem, nákladní výtah na elektrický pohon z Českomoravské Kolben-Daněk a kovové vřetenové schodiště do suterénu. Vše se zachovalo zcela intaktní proto, že totalitní režim vyhověl žádosti těžce nemocného syna zakladatele obchodu a rodinný podnik výjimečně neznárodnil.

sine 2000 — Stál krámek v naší ulici... Info EVVA, 2000/1, 2.

BALÁČEK/OUTRATA/HÁJEK 2010 — Jan BALÁČEK / Jakub Jan OUTRATA / Josef HÁJEK: Nově prohlášené nemovité kulturní památky v letech 2009–2010. Staletá Praha 26, 2010/2, 167.

HANZLÍKOVÁ 2005 — Kateřina HANZLÍKOVÁ: Železářství z roku 1937 v Dušní ulici. Za starou Prahu. Věstník Klubu Za starou Prahu 35. (VI.), 2005/1, 11–12.

Plenář svatojiřský I

prohlášeno 18. 11. 2009, č. ÚSKP 103756

Plenář svatojiřský II

prohlášeno 18. 11. 2009, č. ÚSKP 103757

Porýnský mistr v Čechách, 1260–1300, doplňky po 1782; dubové dřevo, stříbrný pozlacený plech s reliéfní ražbou, zlacená měď, niello, perly, drahé kameny, horský křišťál, textil, pergamen, relikvie; výška 65 cm, šířka 47 cm, tloušťka 4 cm

Královská kanonie premonstrátů na Strahově, čp. 132, Strahovské nádvoří 1, Praha 1-Hradčany

Oba plenáře byly vytvořeny v Porýní nebo spíše Porýnským mistrem v Čechách. V majetku svatojiřského kláštera benediktinek na Pražském hradě byly až do jeho zrušení císařem Josefem II. v roce 1782, kdy byly prodány v dražbě. Odkazem přešly do vlastnictví Strahovského kláštera.

První plenář je rozdělen na devět výškových polí po třech vedle sebe. Rohová pole zdobí stojící reliéfní andělské protějšky v nikách s hrotitými oblouky. Mezi ně jsou pod horský křišťál vloženy miniaturní na pergamenu, nahoře Trůn milostí se dvěma donátorkami, dole mnohahfigurový výjev smrti Panny Marie, které však byly k plenáři přidány později. Uprostřed desky uzavírají prázdnou jímku drobná dvířka s reliéfem Korunování Panny Marie v architektonickém orámování. Po stranách jsou

Obr. 5. Praha 1-Staré Město, čp. 928, Železářství a stavební kování Koula a syn, Dušní 1. Pohled do prodejny ke kanceláři (archiv NPÚ ÚOP v hl. m. Praze, K. Fink, 2005).

Obr. 6. Praha 1-Hradčany, čp. 132, Královská kanonie premonstrátů na Strahově. **A)** Plenář svatojiřský I. 1260–1300, doplňky po 1782. **B)** Plenář svatojiřský II. 1260–1300, doplňky po 1782 (foto M. Frouz, 2009).

ostatky na textilních podložkách pod horským křížtálem v kruhových medailonech, vždy obklopeny čtyřmi reliéfy v kvadrilobech. Vlevo vidíme Zvěstování, Narození Páně, Klanění sv. tří králů a Obětování v chrámě, vpravo Bičování, Nesení kříže, Ukřižování a Kladení do hrobu. Všechny výjevy jsou bohatě lemovány drahokamy, podobně jako rám desky, kde ještě v rozích nacházíme kruhové reliéfy se symboly čtyř evangelistů s nápisy, zdobené niellem. Zcela dole na měděném pásu, přidaném na přelomu 18. a 19. století, jsou v kruhovém medailonu další ostatky a cargle.

Dřevěná deska druhého plenáře byla vyměněna při úpravě kolem roku 1800, kdy byl rám pokryt mědí a do jeho rohů byly umístěny medailony s postavami čtyř evangelistů sedících u pultů. Jsou dílem Porýnského mistra a zřejmě byly přeneseny z jiného liturgického předmětu. Do stříbrného pozlaceného plechu je zapuštěno patnáct kruhových relikviářů rozličného průměru. Ostatky leží na červeném sametu zdobeném filigrány a jsou přiklopeny horským křížtálem. Každý relikviář je lemován drahokamy. V ústředním medailonu jsou čtyři drobné reliéfní zlacené postavy dvou andělů thuriferářů a dvou modlících se andělů, kteří vyplňují plochu mezi rameny řeckého kříže (obr. 6).

STEHLÍKOVÁ 2010 — Dana STEHLÍKOVÁ: Svatojiřský plenář č. 1. Svatojiřský plenář č. 2. In: Klára BENEŠOVSKÁ (ed.), Královský sňatek. Eliška Přemyslovna a Jan Lucemburský 1310. Katalog ke stejnojmenné výstavě v Domě U Kamenného zvonu (4. 11. – 6. 2. 2010), č. kat. VI. 1. 4K, VI. 1. 5K, Praha 2010, 450–454.

Část mobiliárního vybavení kostela sv. Štěpána (44 ks)

prohlášeno 27. 10. 2010, č. ÚSKP 104130

Různí umělci, mj. Karel Škréta, Bartoloměj z Cinperka; 2. pol. 15. stol.–poč. 20. stol.; plátno, olejové barvy, cín, dřevo, papier-mâché, železo, mosaz, slivenecký mramor, stříbro, kůže, textil

Římskokatolická farnost u kostela sv. Štěpána

Obr. 7. Praha 2–Nové Město, kostel sv. Štěpána. Křtitelnice, 1462; víko, konec 16. stol., Bartoloměj z Cinperka (archiv NPÚ ÚOP v hl. m. Praze, K. Fink, 2008).

Tyto předměty doplňují velký soubor, prohlášený již v roce 1971. Mezi novými památkami je například obraz Umučení sv. Ludmily od Karla Škréty, který byl ve velmi špatném stavu donedávna zastrčen za malovaným pozadím k jesličkám v Kornelské kapli ve svatoštěpánském kostele. Ve svých poznámkách z doby po roce 1773 zde Jan Quirin Jahn zmiňuje obraz sv. Ludmily od Karla Škréty s tím, že je zcela přemalovaný. Při restaurátorském průzkumu v roce 2010 bylo zjištěno, že i kompozice scény byla ve 3. čtvrtině 18. stol. pozměněna. Podle přibližně stejných rozměrů a shodného rámu s obrazem Sv. Václav mezi anděly z téhož kostela, se nabízela možnost, že oba obrazy tvořily protějšky. Tuto možnost však vyloučila skutečnost, že výjev se sv. Václavem byl původně malován jako oboustranná korouhev zřejmě cechu novoměstských sládků a později zvětšen. K vytvoření dvojice pravděpodobně došlo

až ve 20. století. Oba obrazy byly vystaveny na rozsáhlé výstavě Karla Škréty od listopadu 2010 do dubna 2011 ve Valdštejnské a Hradní jízdárně v Praze.

Z ostatních předmětů můžeme vyzdvihnout olejomalbu na plátně Sv. Vojtěch z 2. čtvrtiny 18. stol. od neznámého malíře, nesourodou Kalvárii, kde byl Kristus vytvořen v 2. pol. 18. stol. z papier-mâché, materiálu, který u sochařských děl v kostelích běžně nenacházíme, aby doplnil starší dřevořezby Panny Marie a sv. Jana Evangelisty pod křížem. K prvořadým ukázkám pražského středověkého cínařství patří pozdně gotická křtitelnice z roku 1462, vyzdobená reliéfními postavami apoštolů a hlavičkami bradáčů. Její víko vytvořil podle nápisu zvonař Bartoloměj z Cinperka pravděpodobně koncem 16. stol., vnitřní nádrž vznikla na sklonku 19. stol. v dílně staroměstského cínaře a uměleckého slévače Josefa Schellera (obr. 7).

BAŤKOVÁ 1998 — Růžena BAŤKOVÁ (ed.): Umělecké památky Prahy. Praha 1998.

DOBALOVÁ 2010a — Sylva DOBALOVÁ, Smrt sv. Ludmily. In: Lenka STOLÁROVÁ / Vít VLNAS (eds.), Karel Škréta (1610–1674): Doba a dílo. Č. kat. V. 18, Praha 2010, 236–237.

DOBALOVÁ 2010b — Sylva DOBALOVÁ, Sv. Václav mezi anděly, in: Lenka STOLÁROVÁ – Vít VLNAS (eds.), Karel Škréta (1610 – 1674), Doba a dílo. Č. kat. V. 17, Praha 2010, 234–235.

EKERT 1884 — František EKERT: Posvátná místa král. hl. města Prahy. Dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů a jiných pomníků katolické víry a náboženství v hlavním městě království Českého. Svazek II, Praha 1883.

KLOUZA 2010a — Radomil KLOUZA: Návrh na technicko-technologický průzkum obrazu Karel Škréta, Sv. Václav mezi dvěma anděly, archiv NPÚ ÚOP v hl. m. Praze, Praha 2010.

KLOUZA 2010b — Radomil KLOUZA: Návrh a rozpočet na restaurátorské práce na obraze Karel Škréta, Sv. Václav mezi dvěma anděly. Archiv NPÚ ÚOP v hl. m. Praze, Praha 2010.

KLOUZA 2010c — Radomil KLOUZA: Karel Škréta, Sv. Václav mezi dvěma anděly. Technicko-technologický průzkum, 2010, archiv NPÚ ú. o. p. v hl. m. Praze.

MAREŠOVÁ/MÁDL 2009 — Jana MAREŠOVÁ / Martin MÁDL: Jan Quirin Jahn na uměnovědné vycházce: poznámky z osmi pražských kostelů. In: Jiří KROUPA / Michaela ŠEFERISOVÁ LOUDOVÁ / Lubomír KONEČNÝ (eds.), Orbis artium. K jubileu Lubomíra Slavíčka. Brno 2009, 85–102.

MOLOVÁ 1999 — Marie MOLOVÁ: Kalvárie. Restaurátorský průzkum, archiv NPÚ ÚOP v hl. m. Praze, Praha 1999.

SLAVÍK 2010a — Miroslav SLAVÍK: Návrh na technicko-technologický průzkum obrazu Karel Škréta, Zavraždění sv. Ludmily. Archiv NPÚ ÚOP v hl. m. Praze, Praha 2010.

SLAVÍK 2010b — Miroslav SLAVÍK: Obraz Umučení sv. Ludmily. Restaurátorská zpráva a fotodokumentace, archiv NPÚ ÚOP v hl. m. Praze, Praha 2010.

VERNEROVÁ 2010 — Ivana VERNEROVÁ: Laboratorní zpráva, archiv NPÚ ÚOP v hl. m. Praze., Praha 2010.

ZDENĚK 2009 — Milan ZDENĚK: Křtitelnice. Restaurátorský průzkum, archiv NPÚ ÚOP v hl. m. Praze, Praha 2009.

Mobiliář Rothmayerovy vily – Praha 6-Břevnov, čp. 896, U Páté baterie 50

prohlášeno 3. 8. 2010, č. ÚSKP 104020

Otto Rothmayer, Jan Vaněk, 1929; borové dřevo, mosaz, železo, litina, kachle
Hlavní město Praha

Architekt Otto Rothmayer, dovršitel díla Josipa Plečnika na Pražském hradě a v kostele Nejsvětějšího Srdce Páně na Vinohradech, navrhl nejen architekturu své rodinné vily, ale i její celkové zařízení, na jejíž koncepci se podílela také jeho žena Božena Horneková-Rothmayerová. Vila byla prohlášena za kulturní památku jako soubor s mobiliářem. Většinu kusů nábytku – kredenc, skříňku a jídelní stůl v kuchyni, šatní skříň v pracovně a garnýže v celé vile – navrhoval architekt sám, dva kusy – šatní skříň v ložnici a postel v pracovně – zhotovila firma SBS Brno (Standard, bytová společnost), která se mimo jiné také podílela na vybavení Müllerovy vily v Praze-Střešovicích, projektované Adolfem Loosem přibližně v téže době. Autorství jednotlivých kusů nábytku bylo konzultováno se snachou architekta paní JUDr. Miloslavou Rothmayerovou. Prohlášena byla i čtveřice původních kachlových kamen (obr. 8).

Obr. 8. Praha 6-Břevnov, čp. 896, Rothmayerova vila, U Páté baterie 50, U Šesté baterie 49, U Vojenské nemocnice 12. Spodní díl kredence, Otto Rothmayer, 1929, (archiv NPÚ ÚOP v hl. m. Praze, K. Fink, 2009).

BALÁČEK/OUTRATA/HÁJEK 2010 — Jan BALÁČEK / Jakub Jan OUTRATA / Josef HÁJEK: Nově prohlášené nemovité kulturní památky v letech 2009–2010. *Staletá Praha* 26, 2010/2, 169.

KARASOVÁ 1997 — Daniela KARASOVÁ: Interiérová a nábytková tvorba. In: Jana HORNEKOVÁ / Daniela KARASOVÁ / Petr KRAJČI et al., *Otto Rothmayer 1892–1964. Katalog výstavy v Galerii Jaroslava Fragnera* 29. 7. – 26. 9. 1997, Praha 1997, 71.

Soubor velkoformátových obrazů *Slovanská epopej* (20 ks)

prohlášeno 8. 11. 2010, č. ÚSKP 104163. V době přípravy příspěvku byla plátna uložena v budově Veletržního paláce v Praze7-Holešovicích.

*Alfons Mucha, 1912–1928; olej a vaječná tempera na plátně
Hlavní město Praha*

Obr. 9. Praha 7-Holešovice, čp. 530, Veletržní palác (dočasně deponováno), Veletržní 27. Alfons Mucha, *Zavedení slovanské liturgie na Moravě, 1912* (foto O. Šefců, 2011).

Soubor obsahuje dvacet obrovských pláten s tematikou významných událostí v dějinách slovanských národů. Mecenášem epopeje se stal v roce 1909 uměnilovný milionář Charles Crane a Alfons Mucha ji o dva roky později, po skončení prací v Obecním domě, začal malovat na zbirožském zámku. V roce 1928 malíř věnoval dokončený soubor městu Praze a vymínil si, aby pro ně byla postavena vhodná budova. Tento závazek se dosud nepodařilo uskutečnit, a proto jsme byli všichni v posledních letech svědky sporu mezi městy Prahou a Moravským Krumlovem, kam byla v 50. letech 20. století plátna převezena. Zde byla chátrající díla restaurována a od roku 1963 vystavena v zámku. Přestože se na *Slovanskou epopej* od dokončení prvních tří pláten až do dnešní doby snáší kritika, pozitivní názor mezi odborníky převládá. Na epopej je nahlíženo jako na důstojné zakončení díla vynikajícího umělce (obr. 9).

KUSÁK/KADLEČIKOVÁ 1992 — Dalibor KUSÁK / Marta KADLEČIKOVÁ: Mucha. Praha 1992.

MUCHA 1982 — Jiří MUCHA: Alfons Mucha. Praha 1982.

WITTLICH 1982 — Petr WITTLICH: Česká secese. Praha 1982.

Helena Čižinská